

Boden-ANAN

medlemsblad för

Boden
Överluleå
ForskarFörening

Nr 1

Årgång 9

Februari 2000

Stadsvandring i Eyvind Johnsons fotspår

För cirka två år sedan fick Boden Överluleå ForskarFörening Eyvind Johnsons bok "En vinterresa i Norrbotten" i gåva av medlemmen Martin Johansson. Han föreslog att föreningen skulle arrangera en utställning i stadsbiblioteket under jubileumsåret 2000, dvs. 100 år efter författarens födelse, och att man skulle använda sig av föreningens bildarkiv för att illustrera det avsnitt i boken som beskriver Eyvind Johnsons vandring från järnvägsstationen upp till biografen Röda kvarn.

Föreningens bildansvarige, Rohland Öhman (†), jämförde texten och föreningens bilder och fann att det var genomförbart. Ewa Sandberg framförde att man kunde nå fler om man placerade bilderna på samma plats som texterna beskriver — vårt stadsbibliotek ligger centralt men dolt. Det blev Rohland Öhman och Björn Fredriksson som kom att arbeta med att utforma utställningen. Den kommer att bestå av åtta utställningsskärmar utplacerade från järnvägsstationen till gågatan (på forna Röda kvarns plats). Varje skärm ska innehålla ett utdrag ur Eyvind Johnsons text, ett fotografi från början och ett från mitten av seklet. Texten berättar om vad han mindes och vad han såg (i mitten av 50-talet) och åskådaren kan jämföra med samma vy av idag. Skärmarna ska finnas på plats den 1 juni.

Arbetet har skett i samråd med Jubileumskommittén för Eyvind Johnson-jubileumet. Föreningen har fått aktivitetsstöd av Kultur- och Fritidsförvaltningen för att kunna genomföra utställningen som troligen kan bli permanent.

Som komplement till skärmarna planeras guide stadsvandringar utefter den promenadsträcka som beskrivs i den nämnda boken. Utbildning av guider ska göras i studiecirkel anordnad av ABF och PRO.

Du som känner för att sprida kunskap om Boden till inhemska och utifrån kommande besökare, anmäl ditt intresse till ABF.

Föreningen, i form av de tidigare nämnda, har dessutom tagit fram ett jubileumsvykort med vy över Boden både från 1900 och från 2000. Två fotografier tagna från kyrktornet, där man på båda kan se Centralskoiån, Kyrkgatan och Sävastklinten. Vem fotografen var av den äldre bilden är inte bekant, men den senare har Rohland Öhman som upphovsman. Dessutom finns Eyvind Johnson i profil och logotypen för Eyvind Johnson-jubileumet på vykortet.

Kortet kan köpas bl.a. i föreningslokalen. Ta gärna på dig att sälja kort för föreningens räkning.

Not. Efter Rohland Öhmans frånfalle deltar Martin Johansson i förberedelserna.

Styrelse och övriga funktionärer för Boden Överluleå ForskarFörening

Föreningens adress: c/o Sandberg, Kålrotsvägen 11, 961 47 BODEN

Postgiro: 157 58 - 6

Tel till forskarummet i Råbäcksgården: 0921 - 504 13. e-post: boff.boden@spray.se

Ordförande	Björn Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: bjorn.fredriksson@egonet.se		
V.ordförande	Constance Rutberg	Svartbyv. 10 D	961 37 Boden	tel 0921 - 163 11
Sekreterare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
Kassör	Barbro Lampinen	Unbyn 290	961 93 Boden	tel 0921 - 48 00 21
Ledamot	Ebba Loräng	Kungsgatan 14 A	961 31 Boden	tel 0921 - 132 40
Styrelsesuppleanter	Arnold Lagerfjärd	Trollsländevägen 9	961 68 Boden	tel 0921 - 137 50
	Hagar Nordlund	Saxvägen 29	961 42 Boden	tel 0921 - 152 64
Valberedning	Kristina Öhman	Kyrkgatan 33 1 tr.	961 75 Boden	tel 0921 - 159 79
	Linnéa Westerberg	Buddbyvägen 41	961 42 Boden	tel 0921 - 600 75
	Anna-Maria Persson	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
Revisorer	Carl-Lennart Persson	Karetvägen 24	961 42 Boden	tel 0921 - 533 33
	Sixten Sandberg	Österby 950	961 95 Boden	tel 0928 - 401 32
Revisorsuppleanter	Britta Lundman	Domarvägen 17	961 39 Boden	tel 0921 - 138 79
	Herman Wahlberg	Kyrkgatan 18	961 34 Boden	tel 0921 - 109 42
Redaktion för medlemsbladet:				
Ansvarig utgivare	Ewa Sandberg	Kålrotsvägen 11	961 47 Boden	tel 0921 - 722 74
		e-post: ewa.sandberg@privat.utfors.se		
	Eila Fredriksson	Nipvägen 18	961 44 Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: eila.fredriksson@egonet.se		
Bildansvarig	Vakant			
Kontaktperson i datafrågor:	e-post: gunnar.glaas@telia.com			
	Gunnar Glaas	Kungsgatan 38	961 64 Boden	

INNEHÅLL

sid 3	Årets inventering, medlemsavgift, "Loppis", Årsmöte, Motläsare
sid 4-5	Krigsarkivet och dess soldater
sid 5-6	Generalmönstring 1711
sid 7	Transportmedel
sid 8-9	Rapport från soldatforskningen
sid 9	Känner du igen?
sid 10-11	Margareta Sandbergs anor
sid 12	In memoriam, "Återställaren", Läst, Boktryck, Nytt i hyllan, Nya mikrokort, Stugvärd
sid 13	Att forska på nätet, Släktforskning i TV, annons
sid 14	Tack, Adressändringar, Nya medlemmar
sid 15	Återfunna rötter, Besöksstatistik, Sökes! Efterlysning!

PLANERAD UTGIVNING

Boden-ANAN planeras komma ut:
vecka 19 - manusstopp 24 april 2000
vecka 34 - manusstopp 6 augusti 2000

KODKORT och NYCKEL

Kodkort till ytterdörren och nyckel till kammaren finns att köpa i Råbäcksgården.
Kodkort kostar 50 kronor och nyckel 80 kronor.
För att köpa dessa fordras att du är medlem i föreningen.
Kortet ger tillträde till lokalerna från kl 07.00 till kl 21.00 alla dagar i veckan.
Nyckeln ger tillträde till kammaren där vi förvarar våra samlingar.
Tag kontakt med någon i styrelsen om du är intresserad.

ADRESSÄNDRING

Om du ändrat adress, var vänlig meddela föreningen din nya. Vi får inte adressändringar från något register.

Årets inventering

av föreningens böcker gjordes i början av januari. Vi konstaterade att våra medlemmar är punktliga med att återlämna lånade böcker, med något undantag. Vi vill påminna om att lånetiden för böcker är högst en månad. Och glöm inte att anteckna lånet på listan vid dörren inne i kontoret.

Kassören

Medlemsavgift 2000

Medlemsavgiften för år 2000 bestämdes vid förra millenniets sista medlemsmöte. Den ska vara oförändrad, dvs. **100 kronor**. Med det här numret av Boden-ANAN följer ett inbetalningskort i samtliga medlemstidningar, så även du som redan betalt årets medlemsavgift får ett. (Det står dig fritt att använda kortet för gåvor eller beställningar – stryk då bara medlemsavgiftsbeloppet.)

När du fyller i inbetalningskortet var noga med att **ANGE NAMN, ADRESS OCH MEDLEMSNUMMER**. Ditt medlemsnummer finner du ovanför namnet på tidningens adressetikett.

Till de som blivit medlemmar under det senaste året bifogas en komplett medlemsförteckning, övriga kan fritt hämta ett exemplar på kontoret.

Loppis

Vi har de två senaste åren deltagit i den loppmarknad som anordnas på gågatan. Det har gett ganska bra förstärkning i föreningens kassa och dessutom har det av de som ställt upp upplevts som roligt att vara "marknadsknalle" för en dag. Vi avser därför att vara där även i år, dvs. om ni skänker oss ert "skräp" som kan bli någon annans "fynd".

Vi tar mot ditt överskottsmaterial (inte kläder, möbler och vitvaror) i Råbäcksgården fr.o.m. den 10 april. Har du möjlighet att ställa upp som "knalle" (troligen) sista lördagen i april kan du anmäla dig till Råbäcksgården eller någon i styrelsen redan nu.

Välkommen

till

föreningens årsmöte

Söndagen den 5 mars kl. 14.00

i

Officersmässen, MekB19

Sedvanliga årsmötesförhandlingar

Visning av mässen: guide Erling Mohlin

Dragning korsordsbinnare

Besökslotteri

Kaffe med bröd

Du som inte är eller har varit militär är kanske inte bekant med var MekB19's officersmässa finns. Det är den militära byggnad som ligger mitt emot gamla ingången till det forna Garnisonssjukhuset. Vid tidpunkten för årsmötet har ju lasarettet stängts så där finns gott om parkeringsplatser. Lämna därför gärna bilarna på den sidan Norrbottensvägen. Förhoppningsvis kommer mässens stora ingång att vara öppen.

Motläsare

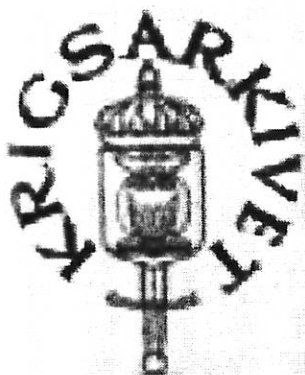
Än har du chansen att vara med i det stora renskrivningsprojektets första del, födelseböckerna. Det är visserligen i skrivande stund bara sexton år som inte är avskrivna på papper – en del av dessa är påbörjade – men det återstår mycket kontrollerande ännu.

Har du svårighet att läsa den gamla stilen så kan du i alla fall motläsa. Det innebär att du kontrollerar i "maskinskriven" text att det som någon läser från mikrokorten stämmer, och noterar felaktigheter.

Ska vi kunna ge ut det renskrivna materialet med 100 års (1831-1930) renskrift som planerat, vid årsskiftet 2000/2001, behövs din insats. Att det sen kan vara trevligt att träffas i Råbäcksgården gör ju inte det hela sämre.

Krigsarkivet och dess soldater

av Birgitta Larhm

Det centrala arkivet för militärer av alla de slag är som de flesta vet, Krigsarkivet. På grund av krigsmaktens både omfattande och nära anknytning till landet i övrigt, finns här också uppgifter om många andra människor.

I 1600-talets *Roterings- och utskrivningslängder* finns uppgifter om socknarnas manbara befolkning och den som letar efter *rusthållare* och *rotebönder* kan söka i serierna *Regementsräkenskaper*, som går fram till 1723 samt *Indelningsverk* och *Jordeböcker*, vilka senare ej är att förväxla med de jordeböcker som lades upp för att skattlägga bönderna.

Kanske viktigaste källorna för personforskningen är de olika serierna av rullor. De äldsta av dessa – från 1500-talet – innehåller få uppgifter utöver soldaten namn, vilket i förening med att övrigt genealogiskt material från denna tid är så bristfälligt att det ofta gör det svårt att identifiera en viss person bland gemene man.

Efter tillkomsten av våra *landskapsregementen* på 1620-talet blir identifieringarna lättare främst tack vare förbandens allt mer utpräglade regionala rekrytering. Än bättre blir möjligheterna sedan det s.k. *Indelningsverket* har genomförts i slutet av 1600-talet. Från och med då får rullorna stort värde för person- och släktforskning.

De mest innehållsrika är *Generalmönsterrullorna*. Och bakgrunden till att de började föras var följande:

Indelningsverket innebar, att de flesta hemman (skatte-, krono- och allmänt frälsehemman) indelades i rotar, vilka var och en skulle anskaffa, underhålla och delvis utrusta en soldat eller i vissa kusttrakter, en båtsman. Gårdarna som var stora nog att sätta upp både ryttare och häst kallades *rusthåll*.

De på detta sätt rekryterade förbanden skulle – i regel vart tredje år – undergå en generalmönstring då all personal, från översten ned till trossdrängen, personligen skulle vara närvarande och visa upp sig inför en av konungen utsedd *generalmönsterherre*.

Det var vanligen en general eller landshövding som tidigare hade varit militär som skulle fastställa de mönstrades krigsduglighet och granska deras utrustning. Före varje sådan generalmönstring upprättades generalmönsterrullor i tre exemplar vilka skulle finnas till hands vid mönstringen för införande av då gjorda iakttagelser. Av dessa rullor förvaras numera två exemplar vid Krigsarkivet, medan det som ursprungligen avsågs för Länsstyrelsen, finns vid respektive landsarkiv.

I de tidigare generalmönsterrullorna står knektens nummer inom kompaniet, vilken rote han tjänade för, hans förnamn, soldatnamn, efternamn före anställningen, vanligen ett patronymikon. Vidare anges ålder och antal tjänsteår samt från vilket landskap han var, t.ex. Västgöte, Hälsinge osv. Ibland finns uppgift om han kunde läsa.

Omkring mitten av 1700-talet börjar knektens längd anges liksom om han var gift eller ej. Från mitten av 1800-talet antecknades födelsetid i stället för ålder och nu börjar även födelseort att anges i stället för landskapstillhörighet. I en särskild anteckningskolumn finns slutligen plats för särskilda uppgifter samt t.ex. om knekten blivit sårad eller fången i krig, fått tapperhetsmedalj, straffad osv.

Följer man en soldat genom alla rullor från hans anställning till avsked, får man trots de enskilda anteckningarnas knapphet en rätt hygglig bild av hans liv som soldat. Den strängt regionala rekryteringen av de indelta förbanden där i regel samtliga soldater från en viss socken tillhörde samma kompani, gör att en soldat som återfinns i en viss rulla lätt kan återfinnas i kyrkböckerna och vice versa.

Observeras bör att det även ibland i rullorna anges roteböndernas och rusthållarens namn, varför det kan finnas möjlighet att finna fadern till en viss soldat. Som "tjänar för roten" eller till en ryttare, som "rider för rusthållet".

Uppgifter om gamla pensionerade knektar bl.a. om deras dödsdata finns i serie *rullor över gratialister* i Krigsarkivets krigmanshuskontors arkiv. Vad som här har sagts gäller närmast förhållandena vid indelta regementen samt båtsmanskompanier, vilka senare återfinns i serien *Flottans rullor*.

Vid de värvade förbanden, t.ex. vid gardena och artilleriet, var visserligen rullföringen i stort sett likartad, men de värvade soldaterna tjänade ju inte för någon viss rote och kunde dessutom vid ett och samma förband komma från de mest skilda delar av landet.

En fördel när man letar efter personal på dessa förband är att de bildade *egna församlingar* med *egna kyrkböcker*. (Svea Garde från 1694, artilleriet från 1714 och övriga förband från deras tillkomst ända fram till år 1926.)

Vid Krigsarkivet finns även omfattande och välregistrerade samlingar av merit- och tjänsteförteckningar samt biografier för officerare och likställda liksom omfattande militära räkenskaper. I dessa senare finns upplysningar om löner mm. som gör det möjligt att följa en viss person även i de fall då större luckor förekommer i serien generalmönsterrullor.

En annan viktig serie handlingar är E, Husesyneinstrument i *Krigskollegiets husesynkontors arkiv*. I denna serie, som sträcker sig över 200 år är inte mindre än 3'000 svenska och 840 finska befälsboställen registrerade. I dessa handlingar förekommer förutom uppgifter om de olika boställenas beskaffenhet vid innehavarens till- och frånträde ibland även uppgifter om innehavarens ekonomiska ställning, deras familjer mm.

Motsvarande uppgifter om soldattorpen finns i de *torpsynehandlingar* som ingår i de i landsarkiven förvarade *Kronofogde- och Länsmansarkiven*.

Även de vid Krigsarkivet förvarade regementsarkiven samt de sjömilitära arkiven innehåller ett rikt personhistoriskt material.

Uppgifter om pensionsberättigade anhöriga och stundom även om andra efterlevande kan ibland förekomma i olika pensionshandlingar i s.k. *Likvidationsakter* samt i suppliker¹ till Krigskollegium.

Slutligen bör man komma ihåg att Krigsarkivet har ett stort bestånd av rullor och längder mm. som sammanhänger med redovisningen av värnpliktiga. Hit hör först ganska utförliga *Beväringsmönsterrullor* av vilka de äldst är från år 1812. Det är dock först från 1800-talets mitt som de börjar bli allmänt bevarade. År 1861 infördes tryckta formulär med kolumner för hemvist, födelsetid, yrken, namn, längd, civilstånd samt vapengrens-

tilldelning jämte en rad uppgifter om militära förhållanden. Där fanns också en kolumn för "Särskilda upplysningar" som dödsfall, laga förfall, häktad osv. Dessa rullor ersattes från 1886 av *Inskrivningslängder* med i huvudsak oförändrat innehåll samt kompanivis förda stamrullor, som upptog såväl fast anställda som värnpliktig personal. Dessa rullor har dock tyvärr varit utsatta för stora arkivförluster på grund av oriktig gallring.

År 1918 infördes individuella värnpliktskort, som innehöll motsvarande uppgifter som stamrullorna men som till skillnad från dessa är bevarade i stor utsträckning.

Till sist kan sägas att Krigsarkivets rika material ofta kan ge goda möjligheter att komplettera kyrkomaterialet samt mantalslängder.

Källor:

Anderö, Henrik: *Ordbok för släktforskare*
Ericson, Lars: *Svenska knektar, indelta soldater, ryttare och båtsmän i krig och fred*, 1997
Furtenbach, Börje: *Släktforskning för alla*

Litteraturltips:

Kumm, Elfred: *Indelt soldat och rotebonde*, 1949
Grill, C: *Statistiskt sammandrag av Svenska Indelningsverket*, 2 band, faximilie 1988
Warnstedt von, Christopher: *Krigsarkivet och Släktforskaren*, 1989

Not.: Artikeln har tidigare publicerats i Folkare Släktforskarförenings medlemstidning *An-Siktet* nr 4/99 och är återgiven i något förkortad version.

Generalmönstring 1711

Sommaren 1711 inträffade en för landshövdingeämbebetets anseende beklämmande episod i Piteå Gammelstad, dit landshövdingen, Otto Wilhelm Löwen (1659-1712) anlant från Umeå för att utskrika soldater för Piteå kompani, vars chef då var kaptenen Carl Fredrik Frisell (1682-1746). Trots sina blott 29 år var Frisell en veritabel veteran, som deltagit i slaget vid Narva (1700), träffningen vid Systerbäck (1703) och belägringarna av Viborg (1706) och Dünamünde (1710).

¹ Supplik = böneskrift, respektfull anhållan

Allmogen i Piteå hade flera år i rad fått dåliga skördar. Hösten 1709 hade en utskrivning senast ägt rum och den 29 juli skulle nu till råga på allt elände nya soldater skrivas ut. Framför tingshuset samlades en uppbragt menighet. För att ge exempel på makt och myndighet hade Löwen med järnklovar låtit hänga upp en kvinna och en man på tingshusets yttervägg av anledning som är höljd i dunkel.

Frisell hade under den påbörjade mönstringsförrättningen för sin del redan godkänt några rekryter, vilka emellertid Löwen "refuserade". Uppläst om detta i sitt närliggande kaptensboställe begav sig Frisell till förrättningslokalen och i ett häftigt gräl aktade han inte för rov att klandra landshövdingen för det att han underkänt rekryter och upphängt folk på tingshusväggen utan laga dom. Det ena ordet gav det andra och plötsligt drog Löwen sin värja och rusade mot Frisell. Spetsen på värjan fastnade dock i tolvmännens bord och när klingan då brast hann några närvarande kasta sig mellan de två tilltänkta "combattanerna". Utanför tingshuset spred sig ryktet snabbt, att "landshövdingen och kapten Frisell slåss". Någon skyndade upp i kyrktornet och ringde i kyrkklockan, varav följde att en allt större folksamling bildades.

Läget var nu mycket oroande för den s.k. "överheten", som åtminstone denna gång "bar sitt svärd förgäves". Frisell var vida omtyckt och ett antal karlar samlades nu vid kaptensbostället i avsikt att försvara Frisell vid eventuella försök att arrestera denne. Löwen skickade också om afto-

nen några rättsbetjänter till kaptensgården i detta syfte men dessa fick vända med oförrättat ärende, sedan en ännu förbittrad Frisell visat den en arsenal av laddade pistoler och gevär och bett dem hälsa "Hans Nåde landshövdingen" att han inte skulle låta sig tagas utan "med krut och blod" försvara sig så länge han hade "liv och anda".

Soldatutskrivningen i Öjebyn avbröts. Löwen åkte tillbaka till Umeå, varifrån han i en rapport till regeringen i Stockholm anklagade bl.a. Frisell för "tumult och myteri". Frisell och dennes närmaste "vapendragare" regementsfältskären Stenhagen, blev också efterhand förda till Umeå för fängsligt förvar i väntan på rannsakan. Ännu i maj 1712 satt Frisell fängslad.

Löwens ställning som landshövding var dock starkt komprometterad. Han hade ju varit den, som "blottat klingan", ett närmast ofattbart förhållande för en landshövding. I augusti 1712 avled den 53-årige Löwen – enligt sina belackare av grämselse över det inträffade – och kort därefter återfick den hetlevrade Frisell befälet över Piteå kompani. Om han alls blev straffad disciplinärt har jag ej kunnat utröna.

Utdrag ur "I den ryska örnens skugga" del I av Per Tingbrandt, Piteå. Publicerad i Piteabygdens fornminnesförenings årsbok 1989.

(Ytterligare artiklar av artikelförfattaren om "Stora Nordiska Kriget" har publicerats i årsböckerna 1990 resp. 1999)

Bodens kommunarkiv

Fotot i Bertil Erikssons ägo

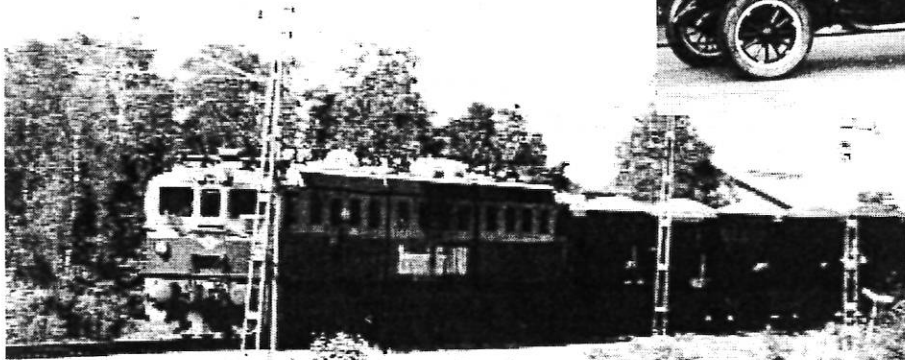

Foto: Rohland Öhman

Foto: Rohland Öhman

rapport från soldatforskningen

Det är nu 5 ½ år sedan vi började med soldatforskningen. Varför, och till vilken nytta? Var vi "tokiga eldsjälarna" beredda att avsätta 10 år av vårt liv till att snoka i sedan länge stupade och döda soldater, där långt bort i historiens töcken.

Som alla släktforskare träffade vi allt som oftast på soldater och befäl i våra egna släktled. Dessa soldater var många gånger svåra att följa i kyrkböckerna samt att det inte fanns några samlande källor att söka i. Frågade man släktforskare så hänvisade de till mönster- och främst till generalmönsterrullor.

Dessa rullor hade vi då inte tillgång till.

Den 21 september 1994 samlades Arne Isaksson (initiativtagaren), Gun-Marie Åkerström, Eila och Björn Fredriksson till ett protokollfört möte för att dra upp riktlinjer och målsättning för soldatforskning.

Den målsättning vi då kom fram till var:

- a. Göra en släktutredning på varje soldat på livkompaniet, från 1624 till 1901.
- b. Utmana andra forskarföreningar till samma sak.
- c. Samråda med Krigsarkivet och Centrala soldatregistret i Skövde.
- d. Datorisera vår dokumentation.

Pengar, datorer, dataprogram och databas var något som vi helt saknade. Genom utställningar skaffade vi pengar till, ett av Centrala Soldatregistret i Skövde rekommenderat dataprogram, "AVANTI". Databasen fick vi gratis av ovanstående. Datorer köpte vi successivt själva. Så redan hösten 1995 kunde vi börja datorisera den dokumentation vi samlat på oss och fortsätta det mödosamma arbetet med att gräva vidare, i de då för oss tillgängliga källorna.

Vad har vi då lärt oss om I 19 under den tid vi nu hållit på ?

* Redan före 1624 fanns militär organisation inom det område som blev regementets. Mats Thörnes fänika och Joen Wargs dito. Två exempel bland flera att nämna under 1550-talet.

* Det enda indelta nationalregemente som haft upptagningsområde utanför den nationsgräns, som vi har i dag, är I 19. Majorens (Torneå) kompanis gräns var nämligen länsgränsen mot Österbotten. Detta innebar att kompaniet upphörde att existera efter 1808 - 1809 års krig, genom att gränsen kom att läggas vid Torneå och Muonio älvar och därmed kom 117 soldatrotar att avträdas till ryska storfurstendömet Finland. I generalmönsterrullorna efter 1810 hittar vi resterna under namnet "Vacanta kompaniet".

Det här, och senare under 1800-talet genomförda omorganisationer, har inneburit nummerändringar på regementet och dess kompaniers rotar. Till förtret för släktforskarna när de söker i kyrkböckerna.

- 1624 Westerbottens regemente om åtta kompanier började uppsättas. (Nämns i rullorna som Westerbottens fotfolk). Anledningen till detta var att de färdades snabbare och längre på skidor vintertid, än ryttare till häst.
- 1809 Sverige förlorade Finland och I 19 därmed Majorens kompani.
- 1829 Regementet bytte namn till Västerbottens Fältjägarregemente. Råneå kompani börjar nämnas.
- 1841 Regementet delades i 2 Fältjägarregementen. Norrbottens med nr. 19 i arabiska siffror. Västerbottens med nr. XIX i romerska siffror. Kårerna bestod av fyra kompanier. Norrbottens av Livkompaniet, Piteå, Kalix och Råneå kompanier.
- 1892 Båda Fältjägarregementena utvidgades till regementen. Norrbottens regemente bibehöll nr. 19. Västerbottens regemente fick nr. 20 med arabiska siffror. Bägge med åtta kompanier. Under följande år utökades regementena till tolv kompanier. Norrbottens med den begynnande skidlöparbataljonen.

1901 Indelningsverket upphörde och Värnpliktsverket infördes. Det gamla systemet klarade inte det moderna krigets krav. En epok gick i graven.

1997 Västerbottens regemente I 20 lades ned. Norrbottens regemente I 19 övertog vid en värdig ceremoni I 20 traditioner.

2000-07-01 Norrbottens Regemente med Pansarbataljonen, blir framtidsnamnet för traditionsbäraren.

När Gustaf II Adolf satte upp bygderegementena skulle dessa bestå av 1'200 man, grundat på att ett jordemantal erfordrades som skatteunderlag för en soldat. År 1637, när Västerbottens län bildades, var det sammanlagda jordemantalet i länet 1'056, därmed blev regementets soldatrotar detta antal. I Norr- och Västerbotten erfordrades 2 - 4 bönder för ett mantal/en soldat, dvs. rotebönder där en av dem var rotemästare.

Vad har vi då gjort den tid vi hållit på ?

Eila har datoriserat 1'392 soldatakt. Samtliga värvade karlar på livkompaniet under 18- och 1900- talet. (Nuvarande Över- och Nederluleå, Edefors och Råneå församlingar). Av dessa har vi

hitintills överlämnat en minilista till Centrala Soldatregistret, om ca 1200 soldater.

Gun-Marie har datoriserat 159 soldatakt över Råneå socken under 1700- talet. Utöver dessa har hon två fyllda pärmar med 16- och 1700- tals soldater som väntar på att datoriseras.

Arne har hoppat av.

Sture Torikka har tillkommit. Han forskar på Majorens kompani (Torneå) och har mycket datoriserat, men inte i AVANTI. Men han kommer att få samma program/databas som vi andra.

Självspringer jag runt och försöker fixa pengar till mikrokort, och kopierade arkivhandlingar, så att vi kan bedriva källforskning.

Under denna tid har vi även samlat på oss en mängd fotografier, över soldater och befäl, från senare delen av 1800- talet och till början av 1960- talet. En mängd foton innebär inte att vi har alla, vi saknar många ännu. Därför vädjar vi till dig som är medlem, eller annan som läser denna tidning, "Låna oss foton som ni äger". Då bör ni veta vad soldaten/befälet heter. Vi scannar in och datoriserar bilden.

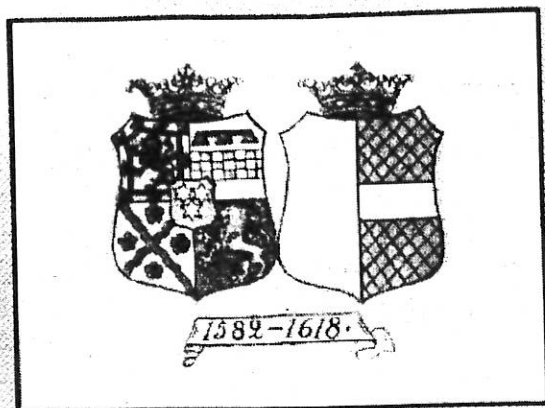
Björn Fredriksson
sammankallande

Känner Du igen?

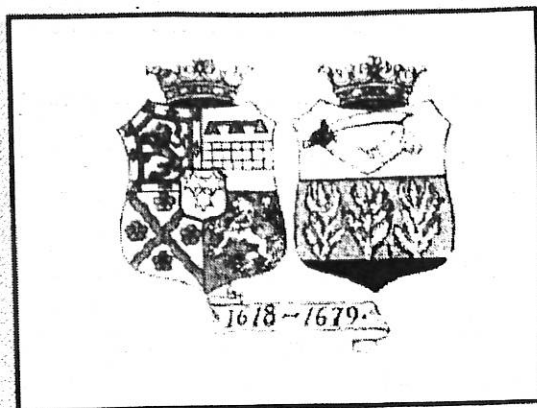

BÖFF fick år 1996 fotografiska glasplåtar som kom från Bodenfotograferna Andersson & Östling. Eftersom vi inte själva kunde bevara eller mångfaldiga dem överlämnade vi plåtarna till Norrbottens museum mot att vi skulle få en omgång kopior av dem. Vi har nu fått många av de inscannade bilderna. Men vi och museet behöver hjälp med att identifiera personerna och husen.

Känner du igen bilden – hör i så fall av dig och berätta. Fler bilder finns i en pärm i Råbäcksgården.

1582 - 1618 Skänktes Hedenlunda av Hertig Carl till inflyttade skotten Hans Stuart, gm Kerstin Eriksdotter Soop.

1618 - 1679 Kammarherre Anders Stuart

Ur "Ägarlängd Hedenlunda"
(Hans Stuarts makas förnamn felangivet)

Som den sjätte i en syskonskara av sju, föddes jag i en kammare på Kaptensgården i Gammelstad. Det var vintern 1936, "storsnövintern" som folk sa. Vi var alla brunögda och mörkhåriga, och det var inte alltid så populärt på 40-talet, i nazismens efterdyningar. Det som skilde oss från mängden fick mig att bli nyfiken på vad som dolde sig i våra gener.

Mamma och moster Ida berättade att vi var från vallon-släkt, och att de kom från Belgien. Mitt historieintresse växte sig allt starkare när min lärare i folkskolan, Julius Sundström, delade med sig av sina kunskaper. Jag har ett starkt minne av när han tog oss med till kyrkan och berättade dess historia. Kristendom och historia var hans favoritämnen.

Någon gång på 60-talet gjorde min morbror Frans tappra försök till släktforskning, men resurserna på den tiden var ju inte lika stora som nu — så det tog stopp ganska snart.

När jag så 1984 fick del av forskningen på min släkt, var det en stor överraskning för mig. I mitt släktträd fanns adel, präster, borgare och bönder. Till min släkts stora förtjusning anordnades en stor släktträff på Meldersteins herrgård 1985. (Där hade många anfäder arbetat som smeder.) Det var stolta mostrar och kusiner jag mötte där. För att citera min moster: "Jag har väl alltid känt att det varit något!!"

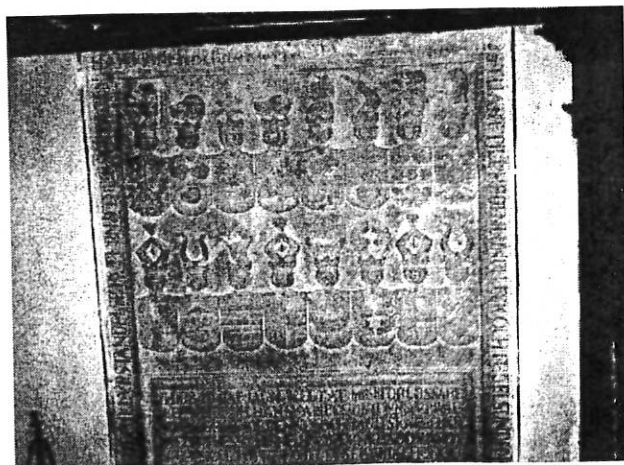
Och visst känns det bra, att vårt blod har en plats här, och i historien.

I Vadsbro kyrka i Södermanland har vi flera anfäder begravda. Ett par med bild i helfigur uthuggen i sten är översten Hans Stuart och hans maka Britta Eriksdotter Soop. Andra vars sten finns inne i kyrkan är kammarherren Anders Stuart och Margareta Hansdotter Heideman.

Och vet ni vad!

Strax utanför Vadsbro är mina nära och kära, dotter och dotterdotter bosatta.....

Boden januari 2000
Margareta Sandberg

En linje av Margaretas antavla genom 19 generationer

1	Proband Margareta Sandberg (f Fredriksson) f 1936				
I: 2	Edit Sofia Riström	1901-1980	gm	Bror G Fredriksson	1893-1966
II: 4	Frans L.N.Riström	1869-1942	gm	Anna Fredrika Ek	1867-1945
III: 8	Johan Erik Riström	1826-1886	gm	Johanna Chr. Drugge	1830-1891
IV: 17	Anna Lisa Fellenia	1803-1867	gm	Anders Riström	1799-1871
V: 34	Johannes Fellenius	1775-1855	gm	Elisabet Wikström	1774-1843
VI: 68	Anders Fellenius	1745-1788	gm	Maria Groth	1751-1821
VII: 137	Elsa Beata Stuart	? -1746	gm	Andreas Fellenius	1704-1763
VIII: 274	Hans Stuart d.y. Hedenlunda		gm	Elisabet Örnström	
IX: 548	Johan Anders Stuart	1628-?	gm	Anna von der Knop, f Hamburg	
X: 1096	Anders Stuart d.y. Hedenlunda -1618		gm	Margareta Hansdotter Heideman	
XI: 2193	Britta Eriksdtr Soop		gm	Hans Stuart d.ä. Hedenlunda	
XII: 4386	Erik Pedersson Soop		gm	Anna Carlsdotter Månesköld	
XIII: 8775	Märta Thomasdatter Bölja		gm	Carl Bengtsson Månesköld	
XIV: 17551	Elseby Johansdtr Bukhorn		gm	Thomas Nilsson Bölja	
XV: 35102	Johan Güntersson Bukhorn		gm	Märta Kristierdtr	
XVI: 70204	Günter Bukhorn, Malmö		gm	(namnet obekant)	
XVII: 140409	Cecilia Güntersdotter		gm	Lüthbert Bukhorn, Lund	levde 1367
XVIII: 280818	Günter Thomasson (borgare), Lund			släkten kom från Tyskland	
XIX: 561636	Thomas Güntersson, Lund				

Här har vi följt en tidsrymd av dryga 600 år och stora förändringar har skett.

Sverige hade under sen medeltid ganska stor invandring av bl.a. tyskar. Under järnbrukstiden kom valloner invandrande från Vallonien och Belgien, som gjorde det kända vallonsmidet. Även tyska kunniga smeder kom till Sverige, de s.k. Lüberska mästarna.

Den svenska adliga ätten Stuart tillhörde den ur-gamla skotska ättens Ochiltree-gren, som inkom på 1560-talet till Sverige med Johannes (Hans) Stuart (d. 1618) vilken tjänade som kammarjunkare och var verksam som överste, generalkommisarie m.m.. Hans söner introducerades 1625 på riddarhuset. (Källa: Elgenstierna, Gustaf; Den introducerade svenska adelns ättartal)

Som ättens stamfar anges bretagnare Flaar, broder till Alan (steward) af Dol i Bretagne, vilken deltog i 1097 års korståg. James Stuart, earl af Arran (d.1595) var son till Andrew Stuart, 2:e lord of Oshiltree. (Källa: Nordisk familjebok, del.27 utg.1918)

I anorna förekommer också de skotska adelsätterna Forbes, Douglas och en svensk grevlig ätt

Sinclair, härstammande från Skottland där den hade stor betydelse. Flera av dess medlemmar kom till Sverige under 15- och 1600-talen.

Ett stort antal präster är förekommande i anorna, de flesta i Mellansverige. De kom in via bruksinspektör Andreas Fellenius (f 1704 gm Elsa Beata Stuart) i Fellingsbro, Ljusnarsberg fs, Värmand, vars far var präst där. Namnet Fellenius kom säkerligen av hans födelseort Fellingsbro. Det var ju vanligt vid den tiden att ta släktnamn från födelsebygden. Ovannämnde A.Fellenius var den förste Fellenius i Norrbotten. Han var stationerad som bruksinspektör vid Kengis bruk, Pajala sn (BD) dit han kom 1736, 32 år gammal.

Forskare: Gun-Marie Åkerström och Ebba Loräng

In memoriam

Vår foto- och bildarkivansvarige, och min vän Rohland Öhman har lämnat oss.

Under den relativt korta tid föreningen funnits har Rohland tillsammans med sin fru Kristina skapat ett unikt bildarkiv till föreningen.

De flesta aktiviteter föreningen bedrivit har blivit fotodokumenterade genom hans försorg.

Det sista arbete Rohland gjorde för föreningen var ett vykort till 100-års minnet av Eyvind Johnson.

Genom sitt genuina intresse för fotodokumentation efterlämnar han tydliga och länge kvarvarande spår från sin livsgärning och hobby. Tack Rohland!

Björn

Märkesmän

Ett par beväringar, som haft nattpermission, hemkomma påstrukna och ställa till ett förfärligt liv. Vakten, trettio man stark, ropas ut, men lyckas ej infånga bråkmakarna. En tillskyndande löjtnant får omsider bukt med dem. Kompaniets kapten väckes av larmet, infinner sig tämligen yrvaken och håller följande tal:

"Ni äro 30 stycken, och somliga av er inneha skyttemärke och somliga idrottsmärke och ändå kunde ni ingenting uträtta, och så kommer löjtnanten, som endast innehar ett eller annat födelsemärke, och klarar av 'et. Skäms karar!"

ur "Den roligaste historia jag hört i mitt liv" från Aftonbladets halvveckoupplagas stora pristävling 1926 - 27

Återställare

Tre onsdagkvällar under januari/februari har vi bedrivit återställarcirklar i släktforskning i föreningens regi. Både deltagare och ledare tyckte det var bra och ville ha fler återställare.

Vi inbjuder därför till ny omgång som preliminärt startar i mars. Troligen kommer cirklarna att bedrivas på måndagkvällar den här omgången.

Anmäl ditt intresse till Ewa, Björn eller Eila.

Läst

I nr 4 1999 av SUKUtiето finns en artikel om arkivet efter Hjälpkommittén för Finlands barn i Svenska Riksarkivet. Det vill säga uppgifter rörande de barn som under andra världskriget kom till Sverige.

Boktryck

Vill du ge ut ditt släktforskningsresultat i bokform, eller har du andra alster som du vill publicera? Ett företag som heter Atremi och finns i Örebro hjälper till med att ta fram enkla och billiga böcker i liten upplaga. Närmare uppgifter finns att ta del av i pärm i hyllan intill öppna spisen i stora forskarsalen.

Nytt i hyllan

Från Kjell Mäki, Lulebygdens ff har vi fått ett exemplar av hans avskrift av **Luleå stads vigselbok 1709-1811**. Den finns att ta del av i hyllan närmast öppna spisen i forskarsalen.

Nya mikrokort

Nu har vi fyllt på i pärmar och "bordssnurra" med årets första omgång med nya mikrokort. Nederkalix församlingsböcker 1900-1922
Porjus församlingsböcker 1913 - 1923
Samtliga Norrbottensförsamlingars födelse-, vigsel- och dödböcker för år 1929.

Stugvärd

Vi söker stugvärdar. Ansvar för Råbäcksgården ligger på föreningen och kan aldrig lämpas över på den som gör arbetspraktik (APR) där. Fastighetskötseln ombesörjs av kommunen, städningen görs av APR-are om sådan finns och storstädningen gör vi ju tillsammans. Stugvärdskapet innebär att man tar på sig att vara kontaktperson och att man ser till att allt fungerar som det ska. Man behöver inte vara där hela tiden.

Du kan anmäla dig på lista som är utplacerad i forskarsalen.

Att forska på nätet

Det går inte att direkt släktforska på internet, men där finns uppgifter att hämta. Några av de användbara länkarna hittar du här:

Sveriges Släktforskarförbund - nättidningen
RÖTTER: <http://www.genealogi.se>

Svensk Arkivinformation, SVAR:
<http://www.svar.ra.se>

1890 års folkräkning i Norr- och Västerbotten, Jämtland, Västernorrland och Värmlands län:
<http://www.foark.umu.se/folk>

Sveriges församlingar genom tiderna:
<http://www.rsv.se/folbokforing/forsamlingar>

Biblioteksbasen LIBRIS:
<http://www.libris.kb.se>

Svenska släktforskarlänkar:
<http://www.itv.se/~a1089/genealogy/gen-sv.htm>

Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen (DIS): <http://www.dis.se>

Sällskapet Vallonättlingarna:
<http://www.vallon.a.se>

Svenska Emigrantinstitutet:
<http://www.svenskaemigrantinstitutet.g.se>

Utvandring via Kristiania, Kristiansand och Stavanger:
<http://www.sol.no/disnorge/genress.htm>

Genealogiska Samfundet i Finland:
<http://www.genealogia.fi>

Norsk Slekthistorisk Forening:
<http://home.sol.no/~nstgen>

Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie:
<http://www.genealogi.dk>

Mormonernas hemsida:
<http://www.familysearch.org>

Social Security Death Index (USA):
<http://www.ancestry.com/ssdi/advanced.htm>

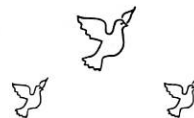
Släktforskning i TV

Under våren 2000 kommer UR-Akademien, en avdelning inom Utbildningsradion, att sända elva TV-program om släktforskning. Sveriges släktforskarförbund har deltagit med hjälp till programmen.

Programmen sänd i SVT2 söndagar, efter kl. 09.10 (tidpunkten varierar), fr.o.m. 6 februari t.o.m. 16 april, med repris måndagar i SVT1, kl.10.00 och ca 23.30, fr.o.m. 7 februari t.o.m. 17 april.

- Temata är:
- 1 Introduktion
 - 2 Födelse- och dopboken
 - 3 Husförhörboken
 - 4 Dödboken och vigselboken
 - 5 Handstilar
 - 6 Ett födorådskontrakt
 - 7 Prästens roll, social indelning
 - 8 Kvinnans ställning
 - 9 Soldater och båtsmän
 - 10 In- och utvandring
 - 11 Moderna hjälpmedel

Passa på och titta – alltid kan det finnas något nytt att lära.

Vårt varma och innerliga tack
till alla er som med personlig närvaro
och på olika sätt visat deltagande och hedrat
min käre make, vår far och morfar

Rohland Öhman

vid hans bortgång och begravning
Det har varit till stor tröst
och gett oss ett ljusst minne.

Boden den 21 januari 2000

Kristina

barnen Anna-Karin och Jerker
barnbarnen Markus och Oskar

TACK

Ett varmt tack från BÖFF:s styrelse för alla de gåvor och bidrag vi fått:

Ebba och Lars Loräng	Boden	Kjell Mäki	Luleå
Gunnar Glaas	Boden	Katarina Larsson	Harads
Greta Ögren	Boden	Eila Fredriksson	Boden
Tord Westfal	Boden	Valo Lundqvist	Boden
Ulla Wikman	Boden	Per Olof Carlsson	Malmö
Gösta Rova	Boden	Rickard Pahlsson	Boden
Nils Joëlson	Malmö	Östen Johansson	Boden
Lars-Gunnar Palm	Boden	"Övre stadsdelen"- gänget	Boden
Kristina Öhman	Boden		
Mona Nilsson	Rimbo		

samt till alla som gett bidrag i mikrobössan.

Adressändringar

Åsa Eriksson	Ravinvägen 16	961 44	Trångfors	0921 - 53 949	237
Jan Svanholm	Kungsgatan 13	961 61	Boden	0921 - 16 587	312
I förra numret av Boden-ANAN hade vi angett en tillfällig adressändring som definitiv. Vi ber om ursäkt för misstaget. Adressen är fortfarande:					
Ann-Christin Bengtsson	Sveavägen 10 B	961 45	Boden	0921 - 183 55	306

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen

					medl.nr.
Maria Sandström	Drottninggatan 29 C	961 77	Boden	0921 - 54 107	410
Ingemar Tapper	Gränsvägen 42	961 37	Boden	0921 - 55 726	411
Peter Isaksson	Kristallvägen 31	961 46	Heden	0921 - 65 948	412
Olle Meethz	Svartbyvägen 14 D	961 37	Erikslund	0921 - 15 043	413
Kerstin Wikström	Kungsgatan 15	961 61	Boden	0921 - 53 477	414
Mona Nilsson	Täby 9530	762 96	Rimbo	0175 - 64 045	415
Ingemar Hanson	Prinsgatan 1 B, nb	961 31	Boden	0921 - 10 088	416
Åse Engström	Åkargränd 1	961 35	Boden	0921 - 13 078	417
Anne Wikström	Citronvägen 23	961 48	Sävast	0921 - 72 255	418
Ralf Näsval	Ritarvägen 26	961 39	Torpgården	0921 - 19 983	419
Jan-Erik Juhlin	Knektvägen 5	730 71	Salbohed	0224 - 741 111	420
Ulla Lundström	Läroverksgatan 5	961 73	Boden	0921 - 14 751	421
Lars Sundström	Smaragdvägen 2	961 46	Heden	0921 - 65 028	422
Valo Lundqvist	Burvägen 4	961 39	Torpgården	0921 - 13 077	423
Stina Elming	Glimmervägen 17	961 46	Heden	0921 - 65 388	424
Per Olof Carlsson	Korsgatan 4	211 32	Malmö	040 - 123 394	425

Återfunna rötter

Svar på efterlysningar i Boden-ANAN nr 4/99. Har fått svar från flera håll. Tack så mycket för det!

Familjen Taskila var hopblandad med Nils Olofsson f 1750 7/7 i Ostvik:1, Skellefteå fs. Nils O. gifte sig 1776 med Maria Jönsdotter f 1750 21/12 i Ostvik:2.

De fick barnen: Olof 1778 25/9, Jöns 1780, Pehr 1783 12/7, Eva Maria 1786 17/6, Nathanael 1789, Erik 1791 15/8, Brita 1793 13/10 och Carl Gustaf 1798 12/1.

Nils Olofssons föräldrar var: Olof Nilsson och Brita Jönsdotter.

Maria Jönsdotters föräldrar var: Jöns Andersson och Maria Nilsson.

Nils Nilsson-Närki-Taskila var född 1747 16/3 i Nederraumo, Nedertorneå. Han gifte sig 1775 10/1 i N-torneå med Caisa Nilsson f ca 1751.

De fick barnen: Nils 1775 12/11, Olof 1779, Johan 1780 12/6, Carl 1782 och Henric 1783.

Malin (döpt till Magdalena) Nilsson-Mustaparta f 1764 11/1 i Nikkala:9, Nedertorneå. Hon gifte sig 1:a gången 1786 24/2 i N-torneå med Carl Olofsson-Vinala f 1762 i Vuono.

De fick 4 barn, alla dog samma år som de föddes.

Magdalena gifte om sig 1791 29/12 i Råneå med soldat Jacob Johansson-Wäppling f 1770 6/2 i Rånbyn.

Hennes föräldrar var: Nils Isacson-Mustaparta och Margareta Nilsson.

Har även fått en dementi på min fråga om Jonas Nilsson-Hedlund. Jon Nilsson och Sophia Nilsson i Kopparnäs var inte föräldrar till honom. På grund av slarv, hade jag aldrig upptäckt att deras son Jonas dog som liten.

Har fortfarande inte fått något svar på vem hans föräldrar var.

Besöksstatistik

Den 9 september skrev den 22'000:e besökaren in sig i vår Gästbok (den 5:e sen starten). Det var Andrea Jones som prickade linjen och för det fick hon två trisslotter, varav den ena gav vinst. Ytterligare 1'000 besökare hade registrerat sig den 28 januari och den 23'000:e var Inger Larsson som också hon fick vinst på den ena av de två trisslotterna hon förädrades.

Under 1999 skrev 4'288 besökande in sig i vår Gästbok. Det innebär att 22'539 besök hade registrerats från inflyttningen i Råbäcksgården i mars 1994.

Sökes

Redaktör till föreningens hemsida.

Vi har ännu ingen hemsida utlagd på "Nätet"- och avvaktar med det tills någon tagit på sig att vara ansvarig för densamma. Du som gör det behöver dels vara kunnig i hemsidetillverkning dels vara intresserad av att hålla sidan uppdaterad. Uppdraget bedrivs i nära samarbete med styrelse och tidningsredaktion. Känner Du att det här är sättet varpå Du kan lämna Din idéella arbetsinsats till föreningen hör då av Dig till någon i styrelsen.

EFTERLYSNING

Material till nya nummer av Boden-ANAN. Tex släktutredningar, - varför du forskar, - vad du forskar på, - saker du funnit i din forskning, etc.etc. Kom ihåg att släkt- och hembygdsforskare har gemensamma intressen. Det du finner intressant finner även många andra intressant. (UTAN MATERIAL INGEN TIDNING!)

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning
retur med den nya adressen till:

B Föreningsbrev

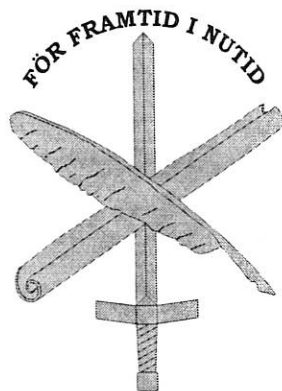

Boden Överluleå ForskarFörening
c/o Sandberg
Kålrotsvägen 11
961 47 Boden

FÖRSVARSMAKTEN

NORRBOTTENS FÖRSVARSSOMRÅDE

Regionarkivet i Norrbottens försvarsområde

Försvarsarkivarie Bert Åberg
Telefon: 0921-595 00
E-post: bert.berg@fo63.mil.se
Försvarsarkivarie Monica Nordberg
Telefon: 0921-595 05
E-post: monica.nordberg@fo63.mil.se

Försvarsarkivarier

Vi stödjer och hjälper alla Staber och förband inom region Norrbotten (från Luleå till Kiruna) med arkivtjänsten. Vi håller även utbildningar med handledare, expeditionspersonal, arkivvårdare m. m.
Vi hjälper även allmänheten vid förfrågningar.

De flesta handlingar i försvarets arkiv är offentliga. Detta innebär att vem som helst har rätt att ta del av dem.

Stabers och förbands arkiv

Arkivtjänsten inom Försvarsmakten styrs av arkivlagen. Staber och förband skall vårda sitt eget arkiv. Det skall gallras och förtecknas.

I arkiven finns bl. a utgående och inkomna skrivelser, protokoll, foton, kartor m. m.

Förteckningar

Över alla stabers och förbands arkivbestånd finns förteckningar, för att återsökning skall underlättas.